

Skrivesenterets notat til Kvalitetsutviklingsutvalget etter møte 21. oktober 2022

Takk for invitasjon til møte og til å sende inn notat.

Vi har blitt invitert til å komme med innspill til følgende spørsmål:

1. Hvilket informasjonsbehov ser dere at lærere, skoleledere og skoleeiere har å vurdere tilstanden og utvikle kvaliteten i skolen?
2. Hvordan vurderer dere at eksisterende prøver, brukerundersøkelser, verktøy og datakilder støtter disse behovene?
3. Hva vurderer dere som de viktigste styrkene, utfordringene og dilemmaene med kvalitetsvurderingssystemet slik det er i dag?

Til spørsmål nr. 1:

I en rekke politiske dokumenter (Stortingsmeldinger og NOUer), og aller senest i Prop. 1 S (2022-2023), formuleres målsetningen om at alle ungdommer og en vesentlig del av voksne lærer å lese, skrive og regne fordi dette er viktige forutsetninger for læring og utvikling i skole, arbeid og samfunnsliv (s. 272). Det er en styrke at vi har forskjellige prøver i lesing og regning/matematikk som gir både offentligheten og skoler informasjon om elevers prestasjoner innen disse feltene. Men det er en svakhet at kvalitetsvurderingssystemet ikke tilbyr ordninger for å vurdere tilstanden og utvikle kvaliteten på *skriveopplæringen* i skolen, ikke minst når skriving fra politisk hold blir tillagt så høy betydning som ressurs og rettighet for den enkelte elev, ungdom og voksne. Derfor vil vi oppfordre kvalitetsutviklingsutvalget til å anbefale at det igangsettes et arbeid med å utvikle skriveprøver som kan gi informasjon om elevers skriveferdigheter.

Til spørsmål nr. 2:

Skrivesenteret mener altså at det er behov for skriveprøver i norsk skole. Eksisterende prøver som norskeksamen og nasjonale prøver i lesing gir ikke tilstrekkelig informasjon om elevers skriving:

- norskeksamen måler elevenes norskfaglige kompetanse, et konstrukt som er langt bredere enn generell skrivekompetanse

- nasjonale prøver i lesing måler elevers leseferdigheter

Til spørsmål nr. 3:

Det er flere gode prøver og datakilder i dagens kvalitetsvurderingssystem. Disse har ulike formål og gir ulike former for informasjon til ulike nivåer i utdanningssystemet: elever/foreldre, lærere, skoleledere, skoleeiere, forvaltningsnivået og politikere.

Ved eventuelle skriveprøver er det viktig at de kan gi elever og lærere informasjon som kan støtte elevens videre skriveutvikling. Prøvene bør i denne forbindelsen bidra til å vise lærere hvordan de kan operasjonalisere læreplaner for å støtte elevenes læring. Samtidig er det viktig at prøvene kan gi informasjon til skoleeiere om elevprestasjoner i skriving i egen kommune/fylkeskommune. Denne informasjonen trenger skoleeiere for å vurdere kvalitet på opplæringen og eventuelle utviklingsbehov. Dette informasjonsbehovet gjør seg for eksempel gjeldende i de nasjonale ordningene for desentralisert kompetanseutvikling (DEKOM) og kompetanseløftet. I de forfasene/analysefasene som disse ordningene legger opp til, trenger skolene å ha verktøy for å oppdage utviklingsbehov, og de har mange gode verktøy i f.eks. nasjonale prøver og Elevundersøkelsen, men de trenger også skriveprøver som kan avdekke behov innen skriving.

Skrivesenteret er i jevnlig dialog med Statsforvalteren i flere fylker. Gjennom tilsyn og klagebehandling på standpunktvurdering ser de at det er store variasjoner i forståelse av læreplaner og vurderingsforskrifter. Det er derfor fortsatt behov for å støtte implementeringen av gjeldende læreplaner og de vurderingspraksiser som disse intenderer. Statsforvaltere melder at de observerer at skoler bruker mange vurderingsverktøy, men at de har store utfordringer med å bruke informasjonen for å iverksette tiltak som skal støtte den enkelte eleven. Det er også en utfordring med forståelsen av formålet til ulike vurderingsverktøy. Dette medfører at det er usikkert hva som vurderes og om vurderingspraksisen er læringsfremmende. Derfor er det flere skoler som trenger støtte i videre implementering av læreplanverket og vurderingsforskriftene, og denne støtten må innrettes slik at skoler utvikler praksis gjennom profesjonelle læringsfelleskap.

Det er en styrke at læreplanverket, både overordnet del og de enkelte læreplanene i fag, har en tydelig vektlegging av at vurdering skal fremme elevenes lærelyst, læring og utvikling av kompetanser.

Med vennlig hilsen

Arne Johannes Aasen, senterleder
Trondheim 27. oktober 2022